

CRIMIGRAȚIA ÎN EUROPA: CONCEPT, EVOLUȚIE, TENDINȚE

Delia MAGHERESCU*

Abstract: *The crimmigration phenomenon has known a significant extension in Europe in the last period of time. The states from the Western Europe have been permanently confronted with massive immigrant population movement came from different areas of the world, one of the most frequent case being Syria, which has produced an intense immigration flow to the European countries because of the internal conflicts, which have crumbled this country. Other countries, such as Afghanistan, also increased the number of immigrant population but the example of Syria remained, in this context, one of actuality. Taking into account this phenomenon, in the current paper I would like to analyse the concept of crimmigration, to discuss about its causes as well as the evolution it passed and its consequences as well.*

Key-words: *crimmigration; immigration phenomenon; criminality*

Introducere

Ne desparte un secol de la Marea Unire a Principatelor Române, perioadă de timp, care a fost caracterizată de nenumărate evenimente, petrecute în interiorul noilor granițe, dar, în egală măsură, am fost parte a marii familii europene, ceea ce a avut o însemnătate deosebită în cadrul relațiilor stabilite atât în plan european, cât și în plan internațional.

Totodată, poziția geografică a țării noastre a făcut din aceasta un adevărat strateg, la frontiera de sud-est a Europei. Împreună cu celelalte țări din Peninsula Balcanică, România a fost parte a tratatelor europene, prin care și-a asumat acest rol și a luptat, alături de ceilalți "actori" din regiune, la menținerea unei stabilități atât de necesare.

În acest context geo-politic, care cu siguranță că a presupus și implicarea marilor puteri europene în luarea celor mai importante decizii privind politica în regiune, se pune problema de a ști cu certitudine, care este rolul țării noastre în menținerea acestei stabilități, precum și a climatului de pace și securitate în Europa. Aceasta, desigur că a avut și are o mare influență în ceea ce privește menținerea, la un nivel scăzut, a valurilor imigraționiste, care s-au perindat către Europa de vest, atât în trecut, cât și în prezent.

La momentul prezent, chiar dacă această cale imigraționistă este mai puțin dorită de către aceste persoane, care au ales să se stabilească în țările din vestul continentului, iată că, odată cu denunțarea Regulamentului de la Dublin II, în cursul anului 2015, țara noastră nu putea să fie evitată din calea rutelor imigraționiste¹.

Pe de altă parte, statutul României de stat membru al Uniunii Europene implică o anumită responsabilitate a autorităților de la București, care nu pot neglija situația de facto existentă în Europa, cauzată de frământările interne existente de o perioadă însemnată de timp în Siria și Afganistan, spre exemplu, state care sunt, în acest context, mari "exportatoare" de imigranți.

Rolul țării noastre este, din acest punct de vedere, conform cu normele juridice europene și cu tratatele constitutive ale Uniunii Europene, la care România a aderat în anul 2007.

Așadar, înainte de a urmări care este rolul și poziția României în contextul noului val imigraționist din Europa, suntem în măsură să trasăm unele direcții de acțiune, după care să analizăm fenomenul crimigrației potrivit tuturor coordonatelor sale, de loc, de timp, de cauze și de mijloace.

1. Aspecte metodologice

În elaborarea prezentei lucrări, au fost avute în vedere lucrările de referință, ale specialiștilor în domeniul crimigrației, de la nivel internațional, care au trasat, până în acest moment, unele direcții în cercetarea fenomenului.

Desigur, că au fost expuse puncte de vedere pertinente pe această temă, însă nu am făcut abstracție de trendul dat de cercetătorii din alte state. Astfel, lucrările unor specialiști în materie de crimigrație, atât din Europa, cât și din Statele Unite ale Americii, au constituit bază metodologică de referință pentru prezentul studiu, acesta fiind îmbogățit cu puncte de vedere pertinente, exprimate pe marginea chestiunilor referitoare la crimigrația din Europa.

Lucrarea de față este rezultatul unei abordări calitative, care are în vedere analizarea conceptului de crimigrație de la nivel european, precum și a tendințelor care se conturează, la momentul actual, în întreaga Europa.

Principalele metodele de cercetare folosite în acest sens sunt analiza și sinteza. De asemenea, au fost cu prevalență preferate metoda comparativă și cea sistematică. În ciuda valențelor statistice, care ar putea fi date lucrării,

* Dr. în Drept, Avocat, Baroul Gorj; e-mail: delia_magherescu@yahoo.com

¹ În fapt, este vorba despre Regulamentul (CE) nr. 343/2003 al Consiliului Uniunii Europene din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul din statele membre de către un resortisant al unei țări terțe, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene JO L 50 din 25.02.2003, în vigoare din 17.03.2003, accesibil online la adresa: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:133153>.

aceasta s-a bazat exclusiv pe o abordare calitativă, în schimbul studiului cantitativ, care, din acest punct de vedere, nu este în acord cu cercetarea propusă și cu rezultatele urmărite.

2. Terminologie

Noțiunea de crimigrație nu este una nouă în câmpul științelor penale. Cel puțin în plan internațional, fenomenul, sub această terminologie, a fost analizat încă de la începutul secolului trecut, atât în Statele Unite ale Americii, care s-a confruntat cu o imigrație clandestină masivă, venită din țările din America de Sud și Mexic, cât și în Australia², aceasta din urmă fiind, de asemenea, o destinație preferată de către valuri numeroase de imigranți, veniți, de această dată, ”de peste tot”³.

Din punctul de vedere al modului de operare, imigrația clandestină este un fenomen, care se produce la scară mare în întreaga lume. Acest lucru s-a întâmplat și în Europa, când mase mari de imigranți clandestini au căutat să străpungă granițele statelor din vestul Europei, în căutarea unui trai mai bun, decât aceștia aveau să aibă în țările lor de origine.

În acest sens, s-au pronunțat autorii M. Marmo și M. Giannacopoulos⁴, care au exprimat puncte de vedere asupra conceptului de ”crimmigration”, ca fiind o chestiune legată de ”reconfigurarea puterilor executive în domeniul controlului la frontiere și securizarea ca teme centrale discutate recent în literatura de specialitate cu privire la mobilitate și traversarea frontierelor”⁵.

Aceiași autori adaugă faptul că discuțiile se rotesc în jurul conceptului de ”crimmigration”⁶, atunci când argumentează angajarea dreptului penal și strategiile autorităților privind securitatea în domeniul migrației⁷. Aceasta, deoarece nu doar autoritățile executive sunt cele responsabile de adoptarea unor măsuri și a normelor privind crimigrația, ci astfel de norme trebuie să fie implementate cu caracter de urgență prin ”înghețarea” unității timp-spațiu, de a minimiza sau de a amâna procedurile parlamentare pe această chestiune⁸.

Revenind la conceptul de crimigrație, în detaliu, putem spune că acesta este un mixt format din imigrație și criminalitate, adică o ”criminalitate a imigrației”⁹. Altfel spus, crimigrația presupune săvârșirea unei infracțiuni în scopul săvârșirii de alte infracțiuni. Numai dacă fenomenul imigrației, el însuși un fapt infracțional, este urmat de săvârșirea altor infracțiuni, atunci putem spune că sunt întrunite elementele constitutive, necesare și suficiente, pentru a se constitui fenomenul crimigrației¹⁰.

Mai mult decât atât, tot din punct de vedere terminologic, crimigrația este, așa cum noțiunea o arată, o alipire a doi termeni abreviați, ”criminalitate” și ”imigrație”. Este adevărat, faptul că acest termen juridic nu este reglementat în legislația din țara noastră și, din acest punct de vedere, trebuie precizat faptul că, noi, doctrina, suntem liberi să creăm cadrul favorabil elaborării și analizării în mod detaliat, a cercetării fenomenelor criminogene, inclusiv prin expunerea unei terminologii, care poate să pară, la o primă vedere, în afara cadrului legal în materie penală. Dar, așa cum am subliniat anterior, aceste chestiuni sunt lăsate la aprecierea doctrinei, care nu creează izvor de drept, ci cercetează, sub toate aspectele, pertinent și obiectiv, chestiunile referitoare la fenomenele criminogene. Toate acestea, desigur că în conformitate cu legislația națională, dar și cu cea europeană, a cărei aplicabilitate are întâietate, în fața dreptului intern¹¹.

² Welch M., The Sonics of Crimmigration in Australia: Wall of noise and quiet Manoeuvring, *British Journal of Criminology*, nr. 52/2012, p. 324-344.

³ Referitor la Australia, nu se poate preciza cu exactitate anumite țările-sursă, care produc imigrația clandestină, însă cu siguranță că cele mai expuse sunt cele din sudul Asiei și Orientul îndepărtat, precum și din estul Africii. Practic, poziția geografică a acesteia, aflată la confluența dintre Asia și Africa, au făcut din aceasta o destinație mult dorită de grupurile masive de imigranți.

⁴ A se vedea Marmo M., Giannacopoulos M., *Cycles of judicial and executive power in irregular migration*, Comparative Migration Studies, vol. 16/2017, p. 1.

⁵ A se vedea Aas K. F. și Bosworth M., The Borders of punishment: Migration, citizenship, and social exclusion, *Oxford University Press, Oxford, 2013, p. 93-128*; Zedner L., Is the criminal law only for citizens? A problem at the Borders of punishment, în: Aas K. F. și Bosworth M., The Borders of punishment: Criminal justice, citizenship and social exclusion, *Oxford University Press, Oxford, 2013, p. 40-57*; Mitsilegas V., The law of the border and the Borders of law. Rethinking border control from the perspective of the individual, în: Weber L., Rethinking border control for a Globalising world, *London, Routledge, 2015, p. 15-32*.

⁶ Stumpf J., The Crimmigration crisis: Immigrants, crime, and sovereign power, *American University Law Review*, nr. 56/2006, p. 367-419.

⁷ Ibid.

⁸ A se vedea Marmo M., Giannacopoulos M., *op. cit.*, p. 1.

⁹ Expresia este una ușor forțată, deoarece imigrația, prin ea însăși, este un fapt infracțional, dar referitor la ”criminalitatea imigrației” putem întări ideea potrivit căreia, crimigrația se referă la un fenomen infracțional care este urmată de un alt fenomen infracțional.

¹⁰ Mai există o situație generatoare de crimigrație. Este vorba despre fenomenul migrației, care, urmat fiind de infracționalitate, de asemenea, poate crea fenomenul crimigrației.

¹¹ Acest caracter de prioritate a legislației europene în fața dreptului intern este unul indubitabil, reglementat expres de legea fundamentală a României, care, la art. 148 alin. 2 al Constituției României, adoptată în anul 1991, modificată și completată prin Legea de revizuire a Constituției României nr. 429 din 18 septembrie 2003, publicată în M. Of. nr. 669 din 22 septembrie 2003 reglementează că ”... prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare”.

3. Evoluție și tendințe în crimigrație

Din punct de vedere substanțial, de esență crimigrației este criminalitatea, indiferent sub ce unghi am privi și oricum am aborda acest fenomen. Altfel spus, există o legătură indisolubilă între criminalitate și fenomenul imigrației.

Mai mult decât atât, din acest context, este ușor de desprins concluzia cu privire la faptul că imigrația stă la baza fenomenului crimigrației, deoarece, așa cum am subliniat în cadrul secțiunii anterioare, crimigrația reprezintă fenomenul imigrației urmat de criminalitate.

Evoluția acestui fenomen a avut o traiectorie diferită, funcție de regiunea geografică, în care acesta s-a manifestat. Într-un fel este analizat acest fenomen sub aspectul evoluției sale în Statele Unite ale Americii, cu privire la imigranții din Mexic și chiar din America de Sud, iar altfel se poate discuta despre același fenomen al crimigrației când punem în discuție imigranții veniți din zonele de conflict, limitrofe Europei, așa cum este cazul Siriei și Afganistanului¹². Cu toate acestea, se poate observa că există un numitor comun în ambele situații. Este vorba despre caracterul transnațional de manifestare a fenomenului crimigrației. Acesta este evident, atât timp cât imigrația constă în mișcări ale cetățenilor unui stat către alt stat sau, în cazul Europei, către mai multe state.

Cu siguranță, că aspectele legate de securitatea cetățenilor, precum și pericolul care s-a creat în astfel de state pe fondul tot mai accentuat al dezvoltării unor grupări teroriste în regiune, au fost avute în considerare de către autoritățile de la Bruxelles, atunci când au considerat oportun să denunțe Regulamentul de la Dublin II, în urmă cu doar câțiva ani, pentru a da posibilitatea cetățenilor din statele de conflict, la care am făcut referire mai sus, de a (i)migra în statele din Europa, mai exact în statele membre ale Uniunii Europene. Această decizie a fost un adevărat act de curaj, avându-se în vedere faptul că, de nenumărate ori, până în prezent, s-a dovedit a fi generator de terorism, deopotrivă. Așadar, pe lângă efortul disperat al oficialilor europeni de a salva populația siriană de la drama continuă, pe care aceasta o trăia în propria țară, iată că consecințele negative nu au încetat să apară.

Din acest considerent, putem aprecia că aceste decizii au fost destul de mult discutate, criticile cărora nu au întârziat să apară. Este vorba, în primul rând, despre autoritățile ungare, care, alături de cele din Croația și Slovenia¹³, au exprimat puncte de vedere radicale în privința chestiunii valurilor masive de imigranți, veniți către țările din vestul continentului¹⁴.

Temerea creată de acestea a constat în pericolele care aveau să se declanșeze la tranzitarea statelor membre respective. Acestea, în primul rând, aveau să resimtă o oarecare stare de haos, creată de această situație tranzitorie către vestul Europei.

În felul acesta, statele membre, în special cele din vestul continentului, au ajuns la un compromis, având ca scop soluționarea problemei Siriei, care, treptat-treptat a devenit o problemă mondială, a cărei soluționare depinde de implicarea organizațiilor internaționale și chiar a întregii societăți internaționale. Numai printr-o reunire a tuturor forțelor amintite mai sus se va putea crea mecanismul de stopare a expansiunii teroriste în regiune și, în cele din urmă, la reconstrucția țărilor afectate de acest pericol.

Dar, până la soluționarea deplină a acestor situații, fenomenul crimigrației nu va putea fi stopat în totalitate.

Porțile de intrare în Europa a imigranților din afara granițelor ei s-au mărit considerabil, astfel că, pe lângă Turcia și Grecia, sudul continentului continuă să fie preferat de grupurile de imigranți veniți din vecinătate pe Marea Mediterană.¹⁵ Aceștia aleg, cel mai frecvent, să tranziteze statele nemembre ale Uniunii Europene, precum Serbia, Muntenegru, Albania, Macedonia pentru ca mai apoi să caute coridoare veritabile prin Croația, Slovenia sau Ungaria.

Trebuie precizat faptul că întotdeauna țările de destinație, preferate de grupurile de imigranți, sunt statele membre din vestul Europei, mai exact este vorba despre Germania, Franța, Belgia, Olanda, Suedia, Marea Britanie.

4. Concluzii

Se împlineste un secol de la marele eveniment, caracterizat prin reunirea întregului popor român sub un singur stindard al sfinteii unități. Intervalul de timp care s-a scurs de la Marea Unire și până în prezent a fost marcat de nenumărate frământări din cele mai diversificate.

¹² A se vedea Ziadah R., Journeys of dispossession: Palestinian refugees from Syria confronting fortress Europe. Dark Matter, accesibil online la adresa: <http://www.darkmatter101.org/site/2016/05/16/journeys-of-dispossession-palestinian-refugees-from-syria-confronting-fortress-europe/>

¹³ Se observă faptul că toate cele trei state membre ale Uniunii Europene, este vorba despre Ungaria, Croația și Slovenia, care au avut puncte de vedere radicale cu privire la admiterea în spațiul comunitar a cetățenilor din statele terțe vizate, sunt poziționate la frontierele externe ale Uniunii Europene și, din acest punct de vedere, constituie adevărate porți de intrare a străinilor în spațiul comunitar. Marile mase imigrante au folosit tocmai aceste state pentru a pătrunde în Uniunea Europeană, de aici și nemulțumirea statelor membre respective.

¹⁴ Referitor la România, aceasta a avut o poziție neutră pe marginea disputei create la nivelul statelor membre. În timp ce cancelarul german îndemna peste un milion de cetățeni sirieni să ia drumul Europei pentru a se stabili în Germania, prim-ministrul ungar a avut o poziție vehementă, îndreptată împotriva acestei imigrații "cosmetizate", prin denunțarea Regulamentului Dublin II. Cu toate acestea, toate statele membre ale Uniunii Europene aveau să fie parte la relocarea unui număr de (i)migranți, ale căror cote sunt imposibil de refuzat. Oficialii europeni au convenit, de comun acord, să aloce fiecărui stat membru un număr de (i)migranți funcție de numărul populației statului membru respectiv.

¹⁵ Travis A., UK axes support for Mediterranean migrant rescue operation, The Guardian, accesibil online la adresa: <http://www.theguardian.com/politics/2014/oct/27/uk-mediterranean-migrant-rescue-plan>

Profunda și efemera împlinire a unității neamului român avea să fie marcată de terifianta pierdere a celor două provincii românești, Basarabia și Bucovina de Nord, la doar două decenii distanță. Cu toate acestea, începutul secolului al XXI-lea avea să aducă recunoașterea statului român în plan European, prin definitivarea statutului țării noastre de stat membru al Uniunii Europene, care a consolidat și mai mult, dacă acest lucru mai era necesar, poziția de garant al securității în regiunea Balcanică, de sud-est a Europei.

În aceeași ordine de idei, statutul țării noastre de stat membru al Uniunii Europene a creat o stare de echilibru geo-politic, în special la frontiera de est a Uniunii Europene. La realizarea acestui obiectiv au contribuit în mod special mecanismele și strategiile, adoptate la nivel european, care au pus la dispoziția autorităților naționale instrumente legale viabile de luptă împotriva criminalității transfrontaliere, de orice fel, dar în special cu privire la stoparea fenomenului imigrației clandestine.

Iată, că utilizând astfel de pârghii, țara noastră reprezintă un pilon important în cadrul Uniunii Europene, ca factor de stabilitate în regiunea de sud-est a Uniunii și, împreună cu celelalte state membre din zonă, Bulgaria și Grecia, a întărit considerabil lupta împotriva acestui flagel.

Dar, lupta este în continuă desfășurare, aceasta nu trebuie privită nicio clipă ca fiind una câștigată. Aceasta deoarece mutații masive ale populațiilor din statele terțe către continentul european vor exista totdeauna și, în calitate pe care și-a asumat-o, țării noastre îi revine sarcina de a veghea permanent la menținerea acestui climat, la care am făcut referire mai sus.

În concluzie, fenomenul crimigrației, deși având origini foarte înaintate, are o terminologie relativ nouă, cel puțin în țara noastră, care, din acest punct de vedere, cunoaște abordări diferite, pentru chestiuni similare. Fenomenul imigrației clandestine, atunci când este urmat de criminalitate, constituie aspecte relevante ale crimigrației. De aceea, indiferent ce abordare am lua în considerare și ce terminologie am folosi, acest fenomen este unic, ca generator de crimigrație.